

สายอากาศโมโนโพลรูปสี่เหลี่ยมบนระนาบสร้างเงาที่มีช่องว่างไม่สมมาตรและสลับโหลดแบบขั้น สำหรับย่านความถี่แถบกว้างยิ่ง

CPW Fed Square Printed Monopole Antenna

With Stub Load Step Shape and Asymmetrical Gap for UWB Application

ปวีร์ ชัยบุญ¹ อภิรดา นามแสง² และ อำนวย เรืองวารี³

¹ภาควิชาวิศวกรรมไฟฟ้า คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

อ.รังสิต-นครนายก ต.คลองหก อ.ธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี 12110 โทรศัพท์: 02-575-4968 E-Mail: khunpawee@hotmail.com

²ภาควิชาวิศวกรรมอิเล็กทรอนิกส์และโทรคมนาคม คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี อ.รังสิต-นครนายก

ต.คลองหก อ.ธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี 12110 โทรศัพท์: 02-549-4623 apirada@rmutt.ac.th amnoiy.r@en.rmutt.ac.th

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้ได้นำเสนอสายอากาศโมโนโพลที่มีการป้อนสัญญาณ
ระนาบสร้างเงารูปสี่เหลี่ยมสำหรับประยุกต์ใช้งานย่านความถี่แถบ
กว้างยิ่ง การพัฒนาและออกแบบใช้เทคนิคการปรับแต่งระนาบสร้าง
เงาด้วยสลับโหลดรูปขั้นบันไดและช่องว่างระหว่างสายนำสัญญาณแบบ
ระนาบสร้างเงาไม่สมมาตร เพื่อให้สายอากาศมีประสิทธิภาพสูงสุด ทำ
การจำลองแบบ โครงสร้างสายอากาศด้วยโปรแกรม CST และวัดค่า
สูญเสียเนื่องจากการสะท้อนกลับของสัญญาณ (S_{11}) จะได้ความถี่
ครอบคลุมตั้งแต่ 3.03-13.83 GHz ความถี่แถบความถี่ของสายอากาศ
ที่ได้สามารถรองรับการประยุกต์ใช้งานตามมาตรฐาน IEEE 802.15.3a

คำสำคัญ: สลับโหลด, ความถี่แถบกว้างยิ่ง, ช่องว่าง

Abstract

This paper is presented a square shaped coplanar monopole
antenna for ultra-wideband. The development and design techniques are
stub load step-shape and asymmetrical gap. For the maximum
efficiency, the simulation of antenna structure is resulted by Computer
Simulation Technology (CST) program and the measured return loss
(S_{11}) is covered 3.03 – 13.81 GHz. The bandwidth of prototype antenna
is supported the application in IEEE802.15.3a standard.

Keywords: Stub Load, Ultra Wideband, Gap

1. บทนำ

การสื่อสารไร้สายที่ผ่านมามีการพัฒนาแบบการรับ-ส่ง
ความถี่หลายรูปแบบ เช่น การสื่อสารแบบย่านความถี่เดียว, การสื่อสาร
ย่านความถี่คู่ (Dual-band) และการสื่อสารสามย่านความถี่ (Tri-band)
การสื่อสารที่กล่าวมานี้มีข้อจำกัดของปริมาณและความเร็วในการรับ-ส่ง

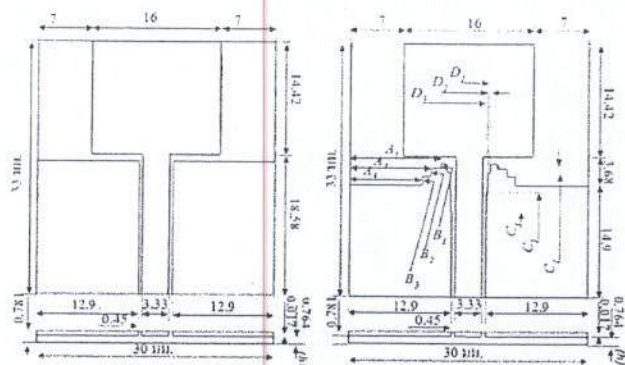
ข้อมูล ดังนั้นการสื่อสารแบบแถบความถี่กว้างยิ่ง (UWB) จึงถูก
นำมาใช้เพื่อลดปัญหาที่เกิดขึ้น สายอากาศเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีความสำคัญ
ในการสื่อสารแบบไร้สายในย่านความถี่นี้ จากการศึกษางานวิจัยในอดีต
จนถึงปัจจุบัน [1-5] พบว่าสายอากาศ [1-2] ยังมีขนาดใหญ่ รูปแบบของ
สายอากาศซับซ้อนและมีค่าแบนด์วิดท์กว้างไม่มาก

จากปัญหาดังกล่าวผู้วิจัยจึงได้ทำการออกแบบ และพัฒนา
สายอากาศให้มีขนาดเล็กและมีรูปแบบที่ไม่ซับซ้อน ในการจำลองแบบ
ใช้โปรแกรม CST เพื่อวิเคราะห์ผล และปรับแต่ง [3-4] จนได้สายอากาศที่
ครอบคลุมย่านความถี่กว้างยิ่งตามมาตรฐาน IEEE 802.15.3a [5]

2. การออกแบบและผลการจำลองแบบสายอากาศ

2.1 โครงสร้างสายอากาศ

งานวิจัยนี้จึงได้ออกแบบและพัฒนสายอากาศโมโนโพลแบบ
ระนาบรูปสี่เหลี่ยมให้ขนาดเล็กและมีรูปร่างไม่ซับซ้อน วัสดุฐานรองของ
สายอากาศคั่นแบบเป็นแผ่นพิมพ์ชนิด FR4 ความหนาของวัสดุฐานรอง
(h) = 0.764 มม. ค่าคงตัวไดอิเล็กตริก (ϵ_r) = 4.3 ความยาวคลื่นสัมพันธ์
ในวัสดุฐานรอง (λ_g) ที่ความถี่เรโซแนนซ์ มีค่า 22.24 มม. รูปแบบและ
ขนาดของสายอากาศพื้นฐานรูปสี่เหลี่ยม ดังในรูปที่ 1

รูปที่ 1 สายอากาศคั่นแบบ

รูปที่ 2 สายอากาศนำเสนอ

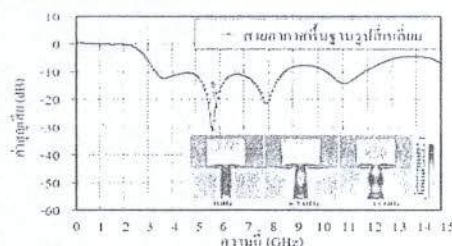
จากการจำลองแบบสายอากาศด้วยโปรแกรม CST (Computer Simulation Technique) จะทำให้ได้โครงสร้างสายอากาศต้นแบบ แสดงในรูปที่ 2 มีค่าพารามิเตอร์จากการปรับแต่งด้วยวิธีสลับโหลดแบบขั้นบันไดแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าพารามิเตอร์ต่างๆ ของสายอากาศต้นแบบ

ขนาดความยาว		ขนาดความกว้าง	
ตัวแปร	ขนาด (มม.)	ตัวแปร	ขนาด (มม.)
A_1	11.5	B_1	0.6
A_2	10.2	B_2	1
A_3	9.2	B_3	1.1
C_1	0.6	D_1	1.1
C_2	0.2	D_2	2.5
C_3	0.1	D_3	2.5

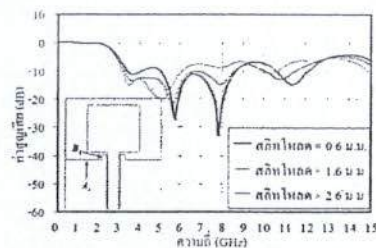
2. 2 ผลการจำลองแบบของสายอากาศ

ผลการจำลองแบบสายอากาศต้นแบบในรูปที่ 1 ด้วยโปรแกรม CST เพื่อศึกษาผลตอบสนองความถี่ 3, 6.5, 11 GHz. จะได้ผลกระทบพื้นผิวระนาบและค่าสูญเสียเนื่องจากการสะท้อนกลับ (S_{11}) ดังรูปที่ 3

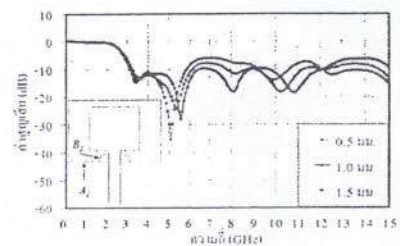
รูปที่ 3 กระแสบนพื้นผิวระนาบ และค่าสูญเสียเนื่องจากการสะท้อนกลับของสายอากาศของสายอากาศต้นแบบ

จากรูปที่ 3 พบว่าสนามกระแสคั้งที่ระนาบที่นำสัญญาณทำให้การไหลของกระแสพื้นผิวผ่านไปได้น้อย จากการจำลองแบบพบว่าค่าสูญเสียสะท้อนกลับมีค่าต่ำกว่า -10 dB มี 2 ช่วงความถี่ คือ 3.3 – 8.8 GHz และ 10.45–11.85 GHz จึงทำการทดลองปรับค่าพารามิเตอร์ของสายอากาศดังรูปที่ 2 ด้วยวิธีสลับโหลดแบบขั้นบันได ที่จุด A_1 และ B_1 โดยกำหนดให้ขนาดความยาวของ $A_1 = 0.51$, $\lambda_g = 11.5$ มม. และทำการทดลองปรับขนาดกว้าง B_1 มีค่าเท่ากับ 0.1, 0.6, 1.6 มม. ตามลำดับดังแสดงในรูปที่ 4

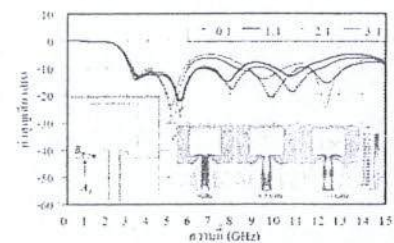
รูปที่ 4 ค่าสูญเสียสะท้อนกลับที่ได้จากการปรับค่า B_1

จากรูปที่ 4 พบว่าเมื่อทำการปรับขนาด $B_1 = 0.6$ มม. จะทำให้ได้ค่าแบนด์วิดท์ที่คั้ง คือจะทำให้ที่ช่วงความถี่ 3.3 – 4 GHz, 5.1 – 8.5 GHz และ 10.5 – 12.2 GHz มีค่าสูญเสียต่ำกว่า -10 dB ในทางกลับกันเมื่อ $B_1 = 1.6$ มม. จะทำให้ค่าสูญเสียสะท้อนกลับมีแนวโน้มลดลง จึงทำการปรับแต่งด้วยสลับโหลดแบบขั้นบันไดที่ 2 ที่ระนาบสร้างเงาโดยให้ $A_2 = 10.2$ มม. ประมาณ $0.45\lambda_g$ และให้ B_2 มีขนาดเท่ากับ 0.5 1 และ 1.5 มม. ตามลำดับ ดังแสดงในรูปที่ 5

รูปที่ 5 ค่าสูญเสียสะท้อนกลับที่ได้จากการปรับค่า B_2

จากรูปที่ 5 พบว่าเมื่อทำการปรับขนาด $B_2 = 1$ มม. จะทำให้ได้ค่าแบนด์วิดท์ ที่ช่วงความถี่ 3.3 – 12.2 GHz มีค่าสูญเสียต่ำกว่า -10 dB แต่เมื่อ $B_2 = 1.5$ มม. จะทำให้ค่าสูญเสียสะท้อนกลับลดลง จึงทำการเพิ่ม สลับโหลดแบบขั้นบันไดที่ 3 ที่ขอบระนาบกราวที่ A_3 และ B_3 โดยให้ $A_3 = 9.2$ มม. ประมาณ $0.41\lambda_g$ และให้ B_3 มีขนาดเท่ากับ 0.1, 1.1, 2.1 และ 3.1 มม.ตามลำดับดังแสดงในรูปที่ 6

รูปที่ 6 ค่าสูญเสียสะท้อนกลับที่ได้จากการปรับค่า B_3

จากรูปที่ 6 พบว่ารูปแบบภายหลังจากเพิ่มสลับโหลดแบบขั้นบันไดที่ 3 จะทำให้ได้สลับโหลดรูปขั้นบันได และผลจากการปรับขนาด $B_3 = 1.1$ มม. จะทำให้ค่าแบนด์วิดท์ที่ช่วงความถี่ 3.15 – 8.4 GHz และ 10 – 11.45 GHz มีค่าสูญเสียต่ำกว่า -10 dB จากการจำลองแบบสนามกระแสพื้นผิวภายหลังการทำสลับโหลด A_3 และ B_3 พบว่าที่ช่วงความถี่ 3 GHz มีความคั้งของกระแสที่ระนาบที่นำสัญญาณ จึงทำการลดความหนาแน่นของสนามกระแสที่คั้ง โดยวิธีปรับช่องว่าง (Gap) ระหว่างระนาบสร้างเงากับระนาบที่นำสัญญาณ เป็นแบบขั้นบันไดไม่สมมาตรที่ขอบระนาบสร้างเงา ใกล้กับระนาบที่นำสัญญาณ ซึ่งกำหนดให้ $C_1 = 0.6$ มม. และให้ D_1 มีขนาดเท่ากับ 0.6, 1.1 และ 1.6 มม. ดังแสดงรูปที่ 7

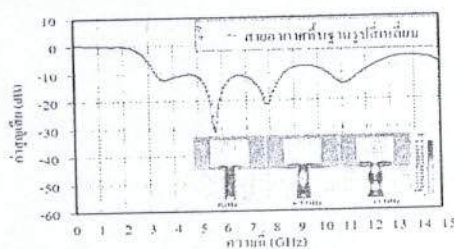
จากการจำลองแบบสายอากาศด้วยโปรแกรม CST (Computer Simulation Technique) จะทำให้ได้โครงสร้างสายอากาศคั่นแบบ แสดงในรูปที่ 2 มีค่าพารามิเตอร์จากการปรับแต่งด้วยวิธีสลับโหลดแบบขั้นดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าพารามิเตอร์ต่างๆ ของสายอากาศคั่นแบบ

ขนาดความยาว		ขนาดความกว้าง	
ตัวแปร	ขนาด (มม.)	ตัวแปร	ขนาด (มม.)
A_1	11.5	B_1	0.6
A_2	10.2	B_2	1
A_3	9.2	B_3	1.1
C_1	0.6	D_1	1.1
C_2	0.2	D_2	2.5
C_3	0.1	D_3	2.5

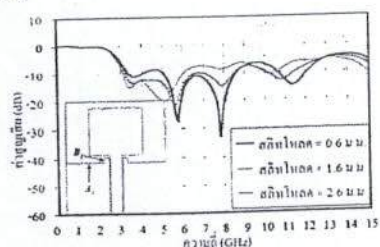
2.2 ผลการจำลองแบบของสายอากาศ

ผลการจำลองแบบสายอากาศคั่นแบบในรูปที่ 1 ด้วยโปรแกรม CST เพื่อศึกษาผลตอบสนองความถี่ 3, 6.5, 11 GHz. จะได้ผลกระแสพื้นผิวและค่าสูญเสียเนื่องจากการสะท้อนกลับ (S_{11}) ดังรูปที่ 3

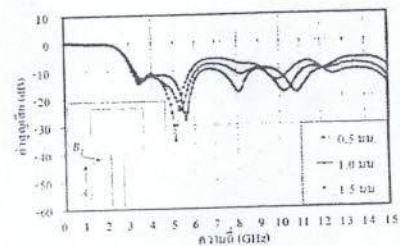
รูปที่ 3 กระแสพื้นผิวและค่าสูญเสียเนื่องจากการสะท้อนกลับของสายอากาศของสายอากาศคั่นแบบ

จากรูปที่ 3 พบว่าสนามกระแสที่ระดับที่ระนาบที่นำสัญญาณทำให้การไหลของกระแสพื้นผิวผ่านไปได้น้อย จากการจำลองแบบพบว่าค่าสูญเสียสะท้อนกลับมีค่าต่ำกว่า -10 dB มี 2 ช่วงความถี่ คือ 3.3 - 8.8 GHz และ 10.45 - 11.85 GHz จึงทำการทดลองปรับค่าพารามิเตอร์ของสายอากาศดังรูปที่ 2 ด้วยวิธีสลับโหลดแบบขั้น ที่จุด A_1 และ B_1 โดยกำหนดให้ขนาดความยาวของ $A_1 = 0.51 \lambda_g = 11.5$ มม. และทำการทดลองปรับขนาดกว้าง B_1 มีค่าเท่ากับ 0.1, 0.6, 1.6 มม. ตามลำดับดังแสดงในรูปที่ 4

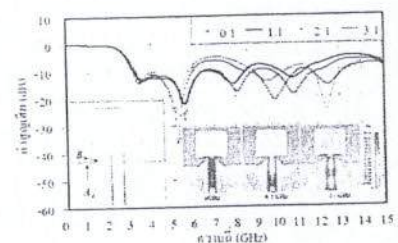
รูปที่ 4 ค่าสูญเสียสะท้อนกลับที่ได้จากการปรับค่า B_1

จากรูปที่ 4 พบว่าเมื่อทำการปรับขนาด $B_1 = 0.6$ มม. จะทำให้ได้ค่าแบนด์วิดท์ที่ขึ้น คือจะทำให้ช่วงความถี่ 3.3 - 4 GHz, 5.1 - 8.5 GHz และ 10.5 - 12.2 GHz มีค่าสูญเสียต่ำกว่า -10 dB ในทางกลับกันเมื่อ $B_1 = 1.6$ มม. จะทำให้ค่าสูญเสียสะท้อนกลับมีแนวโน้มลดลง จึงทำการปรับแต่งด้วยสลับโหลดแบบขั้นขึ้นที่ 2 ที่ระนาบสร้างเงาโดยให้ $A_2 = 10.2$ มม. ประมาณ $0.45 \lambda_g$ และให้ B_2 มีขนาดเท่ากับ 0.5, 1 และ 1.5 มม. ตามลำดับ ดังแสดงในรูปที่ 5

รูปที่ 5 ค่าสูญเสียสะท้อนกลับที่ได้จากการปรับค่า B_2

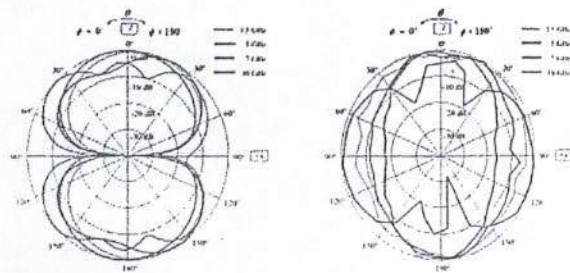
จากรูปที่ 5 พบว่าเมื่อทำการปรับขนาด $B_2 = 1$ มม. จะทำให้ได้แบนด์วิดท์ ช่วงความถี่ 3.3 - 12.2 GHz มีค่าสูญเสียต่ำกว่า -10 dB แต่เมื่อ $B_2 = 1.5$ มม. จะทำให้ค่าสูญเสียสะท้อนกลับลดลง จึงทำการเพิ่ม สลับโหลดแบบขั้นขึ้นที่ 3 ที่ขอบระนาบกว้างที่ A_3 และ B_3 โดยให้ $A_3 = 9$ มม. ประมาณ $0.41 \lambda_g$ และให้ B_3 มีขนาดเท่ากับ 0.1, 1.1, 2.1 และ 3 มม. ตามลำดับดังแสดงในรูปที่ 6

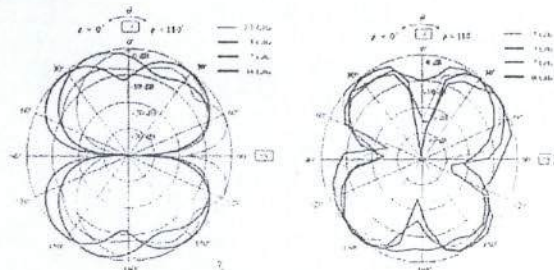
รูปที่ 6 ค่าสูญเสียสะท้อนกลับที่ได้จากการปรับค่า B_3

จากรูปที่ 6 พบว่ารูปแบบภายหลังจากการเพิ่มสลับโหลดแบบขั้นที่ 3 จะทำให้ได้สลับโหลดรูปขั้นบันได และผลจากการปรับขนาด $B_3 = 1.1$ มม. จะทำให้ค่าแบนด์วิดท์ช่วงความถี่ 3.15 - 8.4 GHz และ 11.45 GHz มีค่าสูญเสียต่ำกว่า -10 dB จากการจำลองแบบสนามกระแสพื้นผิวภายหลังการทำสลับโหลด A_3 และ B_3 พบว่าช่วงความถี่ 3 GHz ความถี่ของกระแสที่ระนาบที่นำสัญญาณ จึงทำการลดความหนาแน่นของสนามกระแสที่คั่นด้วยวิธีปรับช่องว่าง (Gap) ระนาบสร้างเงากับระนาบที่นำสัญญาณ เป็นแบบขั้น ไม่สมมาตรที่ระนาบสร้างเงา ใกล้กับระนาบที่นำสัญญาณ จึงกำหนดให้ $C_1 = 0.6$ มม. และให้ D_1 มีขนาดเท่ากับ 0.6, 1.1 และ 1.6 มม. ดังแสดงรูปที่ 7

(Radiation Pattern) ของสายอากาศจะได้ ดังรูปที่ 13 - 14 ซึ่งพบว่าสายอากาศมีการแผ่พลังงานแบบรอบทิศทาง (Omni Directional)

ระนาบ E-plane
จากการจำลองแบบ
รูปที่ 13 แบบรูปการแผ่พลังงานที่ความถี่ 3.5, 5.2, 7 และ 10 GHz

ระนาบ H-plane
จากการจำลองแบบ
รูปที่ 14 แบบรูปการแผ่พลังงานที่ความถี่ 3.5, 5.2, 7 และ 10 GHz

4. สรุป

ในบทความนี้ได้นำเสนอสายอากาศโมโนโพลแบบระนาบรูปสี่เหลี่ยมครอบคลุมย่านความถี่กว้างยิ่งยวด โดยทำการปรับแต่งด้วยวิธีสลับโหนดรูปขั้นบันได จนกระทั่งสายอากาศค้นแบบที่มีค่าอัตราขยายเฉลี่ยเท่ากับ 3.04 dBi และมีค่า VSWR น้อยกว่า 2 รองรับการประยุกต์ใช้งานตามมาตรฐาน IEEE802.15.3a และเมื่อเปรียบเทียบกับงานวิจัยค้นแบบมีเปอร์เซ็นต์แถบความถี่กว้างกว่า 96.36 %

5. กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี คณะครู วิทยาศาสตร์ อุตสาหกรรมที่ให้ความอนุเคราะห์ใช้โปรแกรม CST

เอกสารอ้างอิง

- [1] Hou ZHANG , Guiyuan LI, Jian WANG, Xiong YIN, "A Novel Coplanar CPW-Fed Square Printed Monopole Antenna for UWB Applications," ICMMT 2010.

- [2] Chao Deng, Yong-jun Xie, and Ping Li "CPW-Fed Planar Printed Monopole Antenna with Impedance Bandwidth Enhanced" II ANTENNAS AND WIRELESS PROPAGATION LETTERS VOL. 8, 2009
- [3] Lina Moustafa and Bernard Jecko "Design of a Wideband High Directive EBG Antenna Using Double-Layer Frequency Selective Surfaces and Multifeed Technique for Application in the K Band" IEEE ANTENNAS AND WIRELESS PROPAGATION LETTERS, VOL. 9, 2010
- [4] M. A. Peyrot-Solis 1, 2, G.M. Galvan-Tejada 1, H. Jardon-Aguilera "State of the Art in Ultra-Wideband Antennas" 2nd International Conference on Electrical and Electronics Engineering (ICEEE) XI Conference on Electrical Engineering (CIE 2005) Mexico City, Mexico. September 7-9, 2005
- [5] "IEEE FCC "FCC Report and Order for Part 15 Acceptable Ultra Wideband (UWB) Systems from 3.1-10.6 GHz" Washington DC, 2002

นายปวีร์ ชัยบุญ ปัจจุบันกำลังศึกษาในปริญญาโทหลักสูตรวิศวกรรมมหาบัณฑิต วิศวกรรมศาสตรไฟฟ้า สาขาอิเล็กทรอนิกส์ โทรคมนาคม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี งานวิจัยที่สนใจ UWB, Rectenna

ดร.อภิรดา นามแสง สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอก จากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ ปี พ.ศ. 2553 ปัจจุบันดำรงตำแหน่งอาจารย์ประจำภาควิชาวิศวกรรมอิเล็กทรอนิกส์และโทรคมนาคม วิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

ดร.อานวย เรืองวาริ สำเร็จการศึกษาระดับเอก จาก มหาวิทยาลัยคาสเซล ประเทศสเปน ปัจจุบันดำรงตำแหน่งอาจารย์ภาควิชาวิศวกรรม อิเล็กทรอนิกส์ โทรคมนาคม คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี งานวิจัยที่สนใจ Wideband Radar System, Ultra Fast Edge Pulse Generator, Antenna Design